

aanblijft tot een woeste onbetuigde passie. En zij zouden dit niet hebben gezegd, indien zij hadden bedacht, indien zij op dat oogenblik hadden geweten van hoedanigen geest zij waren. En daarom bestraft ze Jezus met Zijn: Gij weet niet van hoedanigen geest gij zijt.

Wanneer een man van edel bloed, een aristocraat van geboorte zich laat overweldigen door zijn passie en een laagheid begaat en gemeen doet, dan weet hij op dat oogenblik niet van welk bloed hij is.

Maar juist de herinnering aan wat hij doen moest op grond van wat hij is, zal hem een beschamende bestraffing zijn over hetgeen hij gedaan heeft.

Daarom bedenkt, o, kind des Heeren van hoedanigen geest gij zijt.

Bedenk het voortdurend, opdat gij het weet altijd.

Gij zijt meer dan van edel bloed, gij zijt van een edelen geest, van God den Heiligen Geest.

Daar zijn en daar werken in de wereld der menschen allerlei geesten.

Menschengeesten, en engelen en duivelen. Goede, van God den Heiligen Geest vervulde, maar ook boose door Satan geïnspireerde geesten van menschen.

Daar is een strijd der geesten. In de wereld, in de Kerk, ja ook in ons eigen hart.

En te midden van dien strijd, troont met Goddelijke Majesteit en Heerlijkheid God de Heilige Geest in Zijn tempel.

En die tempel is de Kerk, maar die tempel is ook de Christen.

Bedenk in dien strijd van hoedanigen geest gij zijt.

Bedenk het, opdat gij het weet en het niet wegzijkt uit uw bewustzijn bij al de vele en velerlei aandoeningen uwer ziel.

Bij de onrede, maar ook bij de eedele. Bedenk het eer de aandoening aangroeit en aanzwelt tot een passie, die uitslaat in lichter laale.

Oatstoken door het onheilg vuur uwer inwonende zonde.

Eer gij gevaar loopt u maar te laten gaan. Te laten gaan door de passie van zinnelust als David.

Door de passie van onheiligen haat en toorn en wraakgierigheid over persoonlijke krenking. Maar ook door de passie van verdoen van 's Heeren tegenstanders, geboren en uit uw aandoening van verontwaardiging over de krenking van uw Heiland en uit uw eigen inwonende zonde.

Satan is zoo listig.

Hij laat ons zondigen ook in het heilige.

Niet, dat was de zonde van Jacobus en Johannes, dat zij verontwaardigd waren over de krenking van hun Meester, maar dat zij de menschen in dat dorp wilden verderven.

En niet dat is uw zonde, dat gij u ontrouwd voelt als de menschen uw Heiland smaden en krenken, maar dat gij den last laat opkomen en het boose woord over uw lippen glipt: Ze verslinden, te gronde richten, verderven. Vuur van den hemel!

Satan is zoo listig.

Hij spiegelt u voor, dat gij dan juist heel goed en heel vroom en heel geestelijk spreekt.

„Gelijk ook Elias gedaan heeft.”

Hij laat u dan echter, zoals Calvijn dat noemt, Gods heiligen „naapen.”

Maar Jezus bestraft er u over met Zijn: gij weet niet van hoedanigen Geest gij zijt.

Zeker, de Kerk des Heeren en het Kind des Heeren haat de valsche gemoedelijkheid, de onaandoenlijkheid voor de krenking van het heilige, het valsche irenisme.

Want de Heilige Geest, die haar vervult sedert den Pinksterdag en die is en werkt in ieder harer leden, is ook de Geest des oordeels en de Geest der uitbranding. (Jesaja 4: 4).

En de Kerk des Heeren en het Kind des Heeren kent ook als God Zelf den heiligen haat en de heilige wraak en de strafschende vergelding over het geschoonden recht.

Ook onze God is een verterend vuur.

Maar zij weet ook, dat het oordeel nog toef, al komt de Heere ook nu reeds met Zijn oordeelen over volkeren en personen.

Nog toef tot de Toekomst van den Messias-Richter, wanneer de ongerechtigde zal geopenbaard worden, denwelken de Heere verdoen zal door den Geest Zijnsmonds en te niete maken door de verschijning Zijner toekomst. (2 Thess. 2: 8). Met vlammend vuur wraak doende over degenen, die God niet kennen, die het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn (2 Thess. 1: 8).

Nog toef, omdat de Heere lankmoedig is. Daarom bedenkt en heden en te allen tijde van hoedanigen Geest gij zijt!

Het is niet de tijd om te verderven, maar om te behouden.

Aan ons staat het niet, strafgerichten af te bidden; te zeggen, dat vuur van den hemel nederdale om te verslinden. Zelfs al worden wij aangedaan door verontwaardiging over de krenking van het heilige, mag het niet.

En ook waar de Kerk straffend moet optreden tegenover hare leden, gelijk Petrus tegenover Ananias en Saffira; gelijk Paulus tegenover den bloedschender in Corinth; daar is het niet om te verderven maar om te zuiveren, te reinigen. „Opdat de geest behouden moge worden in den dag des Heeren Jezus.” (1 Korinthe 5: 5).

Daarom opdat niet u leide wat is uit het vleesch, uit de inwonende zonde: Weet altijd van hoedanigen Geest gij zijt!

„Zoo zag ik den Heere.”

In het jaar, toen de koning Uzria stierf, zoo zag ik den Heere, zittende op eenen hoogen en verheven troon, en zijne zoomen vervullende den Tempel.

Jesaja 6: 1.

„Dit is het eeuwige leven dat ze u kennen, den eenigen, waarachtigen God!” maar dan moet het ook zijn een kennen van God, niet enkel verstandelijk, maar met alle middel dat den mensch om tot kennis te geraken ten dienste staat.

Een kennis moet het dan zijn, die de uitkomst en slotsom is van alle waarneming en van alle gewaarwording.

Hierbij dringt zich nu aanstonds de vraag naar voren, of ook onze verbeelding, of ruimer nog genomen, ons voorstellingsvermogen hierbij meesprekt.

En oppervlakkig zou men dan geneigd zijn, die vraag met een stellig neen te beantwoorden.

Immers is God een geest; en bedoelt hier de uitdrukking: geest, dat we alle lichamelijke heid of zelfs stoffelijkheid buitensluiten, dan valt niet in te zien, hoe er toch bij den Heere onzen God van een verschijning, welke dan ook, sprake zou kunnen zijn. En is hier alle verschijning ondenkbaar, hoe zou men zich dan een voorstelling van God kunnen maken? Zeker, men kan, zooals de heidenen verdoemde, een gedaante, een gestalte van een afgod verzinnen, maar dat blijft dan ook een puur verzinzel; en natuurlijk bij die kennis Gods, die ons het eeuwige leven zal zijn, is het ons niet te doen om een loos uitdenksel of verzinzel, maar om wezenlijkheid.

Hierop afgaande, zou men dus zeggen moeten, dat er van God geen voorstelling kan zijn, noch een verschijning zich toonen kan, omdat alle denkbeeld van stof, vorm of afmeting, bij het Eeuwige Wezen, uithoofde van zijn volstrekt geestelijk wezen, ten eenenmale is buitengesloten.

En toch, hoe overtuigend dit schijnt, ge zijt er niet mee af.

Of wat te zeggen van wat Jesaja ons in zijn verhaal van het roepingsvisioen (hoofdstuk 6: 1, v.v.) meldt?

Daar toch heet het, zelfs met opgave van het jaar waarin zulks plaats greep: „Ik zag den Heere, zittende op eenen hoogen en verheven troon, en zijne zoomen vervullende den Tempel.”

Nu ruste hier de vraag, of Jesaja iets zag dat buiten hem bestond, of wel iets dat alleen in zijn innerlijk gezichtsveld zich aldus aan hem voerde. Ons is het hier geen zaak, dat Jesaja een verschijning van God had, en dat hij in staat was, van die verschijning in zijn profetie eenige voorstelling te geven. En wel een verschijning, die hem zoo geweldig aangreep, en waarbij zooveel voorviel, en dat in zoo gewichtige profetie nultiep, dat het een met het ander heel Jesaja's verder leven geheel heeft beheerscht.

Voor ons, die in zijn bezieling, ingevening en godspraak het werk van den Heiligen Geest eeren, is het uit dien hoofde onmogelijk, in het roepingsvisioen, dat hem ten deel viel, slechts vrucht van onware verbeelding te zien. Er was in dat visioen werkelijkheid, er was in dat visioen een handeling van Gods zijde. En alsoo komen we tot de slotsom dat God zelf, onder de vele middelen om zich aan den mensch kenbaar te maken, ook gebruik heeft gemaakt van de waarneembare voorstelling, ook al was die voorbijgaande.

Er is meer.

Herhaaldelijk lezen we in het Nieuwe zoowel als in het Oude Testament van engelverschijningen en van verschijningen van den Messias vóór zijn vleeschwording.

Zijn nu ook niet de engelen geesten, evenals God-zelf onlichamelijk en onstoffelijk? of toch verneemt ge telkens dat er engelen zijn, die verschijnen, die spreken, die iets doen.

De engel die Sauerhio's legert uitsloeslog, staat hier geheel op één lijn met den engel die Petrus uit de gevangenis uitleedde.

Ook de Christus bestond vóór zijne vleeschwording enkel geestelijk, en toch, gaat de verschijning en, hiernede samhangend de klare voorstelling, niet ook bij Messias reeds in oude dagen zoóver, dat de patriarch hem in zijn tentte ontvangt en hem spijze genieten doet aan zijn tafel?

En nu is het wel bekend, hoe men in onze dagen met dit alles den spot drijft en het op rekening schuift van kinderlijke verbeelding; maar minder oppervlakkige zielen gevoelt zich hiernede niet bevredigd en wordt weer onvankelijk voor het hechten aan zulk een verhaal van veel hoogere, innerlijke waarde.

Let ge er nu op, hoe de Christus zelf, toen hij op aarde verkeerde, stukken uit het Oud verbond waarin zulke verschijningen gemedeld staan, ook stukken die op hem zelve sloegen, letterlijk aanvaard en in hun rechtstreeksche betekenis begreep, wie kan dan tot een andere slotsom geraken, dan dat zekere verschijning en dus ook zekere voorstelling van een Wezen dat in zichzelf louter geest is, en dus ook van God, op zichzelf niet ondenkbaar is te achten?

Dit optreden van een beëindende en verbeëindende werking ook in de religie en in het leven der vroomheid heeft in de Schriftuur dit eigenaardige, dat de trekken ervoor altoos aan den mensch zijn ontleend. We lezen bij de Cherub ook wel van de diergestalten van een leeuw als anderszins, die dienst doen voor de voorstelling van groote macht en heerlijkheid, maar in alle ontmoeting met den mensch grijpt de verschijning van een engel, van Messias, of ook, gelijk in Jesaja 6, van het Eeuwige Wezen zelf, plaats in menselijke vormen, in menselijke gewaad, en met het gebruik van menselijke taal.

Zelfs van de vleugelen, die aan de dierenwereld ontleend zijn, is bij niet één engel die verschijnt sprake; van die vleugelen leest ge bij de Serafs daarboven, omzwevend Gods troon.

Dit vaste aanwenden van de menselijke gestalte heeft hier betekenis.

Immers dit optreden van de geesten juist in menselijke gestalte hangt onmiddellijk samen met de schepping van den mensch naar Gods beeld.

Het Beeld des Onzienlijken Gods heet de Christus zelf, evenals het „uitgedrukte Bild zijner zelfstaandheid.” En naar dit Beeld, zoo vernemen we, is de mensch geschapen, zoo dat er zekere gelijkenis tusschen den mensch en dat Beeld ontstond.

Wat lag dan meer voor de hand, dan dat het Eeuwige Wezen, om zich aan den mensch,

hetzij zelf, hetzij door zijn engelen, te openbaren, van Zichzelf op zijn Beeld, en van zijn Beeld op den mensch overging?

Reeds in de enkele gedachte dat er een Beeld van God is, ligt toch uitgesproken, dat zich vergist, wie acht, dat in een geest geen onderscheiding en geen uitdrukking kan vallen. Het toont, dat God voor Zich zelve niet als een gelijk Eenerlei, maar met een oneindige volheid van onderscheiding en toch ongedeeld leven bestaat, en dat dit voor God in zijn bewustzijn tegenwoordig, voor Hem het Beeld van zijn Goddelijk Wezen is.

In elk geval, dit staat vast, dat toen God den mensch naar zijn Beeld schiep, dat Beeld er moest zijn, eer Hij er den mensch naar kon scheppen. En dus ook, dat in dat Beeld altoos de overgang lag om zich in menselijke gestalte aan den mensch te openbaren.

Dit is eerst voltooid in de volgendende Beethlehem, maar het was reeds voorafgeschaduwd in de voorafgaande verschijningen; en ontkenk dan op dien grond niet, dat voor de kennis Gods, die het eeuwige leven is, ook de voorstelling, ook het beëindende leven van onzen geest in aanmerking kan komen.

De sleutel tot dit geheim nu ligt hierin, dat geest en stof, God en de wereld wel tegen elkander verstaan, zoo dat de onderscheiding tusschen beide nooit mag vermindern, omdat we dan, ge wil of niet, onweerstaanbaar naar het Algoden doen worden gedrongen; maar dat van den anderen kant nooit te loochenen valt, dat God zelf de wereld geschapen heeft, zoodat hetgeen in de wereld is niet anders kan uitdrukken dan wat in God het Gedachte, het Woord was van eeuwigheid.

En zoo ook wat in onszelven ziel en lichaam betreft, zoo moet streng en onverbiddelek worden vastgehouden, dat ziel en lichaam twee zijn, in dien zin twee, dat de ziel na onzen dood tot aan de opstanding haar leven lichaam loos voortzet; maar aan den anderen kant mag evenmin vergeeten dat ziel en lichaam in elk opzicht op elkaar zijn aangelegd, en dat de ziel alleen door het lichaam haar volle kracht kan openbaren.

Hierdoor ontstaat een driedielig gebied van werkzaamheid. Er is een gebied van louter geestelijke werkzaamheid; er is een tweede gebied van werkzaamheid door en met behulp van het lichaam; maar er is ook een gemeind gebied, waarop de geest wel louter geestelijk werkt, maar met gegevens uit de zinnelijke wereld.

Hiertoe is niet te rekenen het gebruik van beelden in onze spraaktaal. Dan toch weten we zeer goed, dat we iets overdrachtelijks, iets buiten de werkelijkheid bedoelen.

Als de rechtvaardige moedig als een leeuw heet, verstaat ieder zeer wel, dat hier van geen wezenlijke, verscheurende leeuw sprake is. Maar heel anders reeds is het in onze droomen. Dan zien we ook beelden, maar werken er zelf in mee. We voeren gesprekken. We worden aangesproken. Alles duikt ons zoo wezenlijk, dat we, in schrift wakker geworden, moeite hebben om te gelooven dat de inbreker die ons naar het leven stond, niet metterdaad bij ons best staat.

Ditzelfde nu, dat werkelijk zijn voor ons beset van een verbeeldt iets, is in het visioen nog veel sterker en nog veel scherper. Zulke visioenen zijn, kan men haast zeggen, droomen die men droomt, niet in zijn slaap op bed, maar over dag, terwijl men volle wakker is. En al is dit visioen leven nu in het Oosten veel sterker dan bij ons, toch vergist zich wie waant dat het bij ons niet bestaat.

Intusschen wordt en de droom en het visioen nog verre in klaarheid en wezenlijkheid overtroffen door de verschijning; en dat we op dit terrein ons zoo weinig thuis gevoelen, is alleen daaraan te wijten, dat de wetenschap tegenover alle deze geestelijke werkingen nog steeds als een onwetende staat. Ze mist genoegzaam zekere gegevens voor haar waarneming, en kon uit den hoofde dusver dit geheimzinnig terrein nog niet binnendringen. Er is hier een wereld van wezenlijkheid van werking, waartegenover zij onmachtig staat. Iets wat de ongelooft wetenschap in haar hoogheidswaan dan toe brengt, om de realiteit van dit alles kortweg te loochenen, terwijl de geloovige wetenschap, haar onvermogen belijden, dankbaar het in de Schrift geopenbaarde aanvaardt.

We zullen ons dus wel wachten om te zeggen, dat het beëindende en verbeëindende leven niets te zeggen heeft voor onze kennis van God. De man van de verstandelijkheid, die zoo iets beweert, weersprekt de Schrift al te stout.

Alleen dit staat vast, dat het tweede gebod ons bindt; wat zeggen wil, dat we zelve ons geen beeld van God mogen maken, ook niet in onze verbeelding.

Voor de kennis Gods mag het beëindende leven dan alleen werken, indien God zelf het in ons opwekt; gelijk in het roepingsvisioen van Jesaja, of in de verschijning aan Abraham.

Dit beëindende in de Godkennis heeft ten slotte zijn voltooiing gevonden in „de menselijke natuur” van den Christus; en de Christus in zijn menselijke natuur is, na ingegaan te zijn in heerlijkheid, op Pathmos verschenen aan Johannes, en het beeld van die verschijning is ons geboektstaaf.

Dit alzo is de enige verschijning die aan de kerk van Christus op haar weg is meegegeven, en ons verbeeldingsleven beheerschen mag en moet.

Iets waarbij dan dit tweede komt, dat ook in het kind van God iets van zijn Vader wordt gezien.

Hoe hooger de kinderen Gods staan, des te meer.

Hoe meer ze verdorren, des te minder.

Maar leeft het kind van God diep en rijk, dan ziet een ander kind van God, dat even diep en rijk leeft, door hem heen, als het ware, iets van het Beeld van het eeuwige Wezen.

Iets waaruit volgt, dat ook gij, zoo ge een kind van God zijt, de hooge roeping hebt om, nu niet door uw verbeelding, maar door de beëindende verschijning van uw gebede persoonlijk iets van den Vader te doen zien aan wie van Gods geslachte zijn.

hospitaal geschieden zou ten nadeele van de bestaande zendingsactie. Concentratie van alle kracht op het aanvaarde zendingsterrein scheen hem gebiedende eischender voorzichtige zendingpolitiek.

Eenigermate in denzelfden toonaard is het klaaglied gestemd, dat de uitnemende redacteur van ons Zondingsblad, Dr. Dijkstra, van Smilde, zingt. De „rak met geld,” voor deze uitbreiding van ons zendingsterrein noodig, weegt hem loodzwaar op het hart.

Bovendien meent hij, dat men in Solo wel een hospitaal wil, mits er van het bekeeren der heidenen maar niet veel komt. En de medische hulpdienst mag, naar zijn oordeel, nooit hoofddoel onzer zending worden. Niet om de Javanen lichamelijke te genezen, maar om hun het Evangelie te verkondigen, heeft Christus zijn kerk in Nederland geroepen. Waarheen ten slotte de klacht nog wordt toegevoegd, dat De Herant niet wijs deed, met deze zaak in het publiek te bespreken, daar „het publiek slecht over deze zaak oordeelen kan.”

Nu is het niet onze bedoeling, in den breedte op de bedenkingen dezer broeders in te gaan. Wanneer een deel der kerken Solo voor zijn rekening nemen wil, dan zal Prof. Rutgers wel in staat blijken, ook zonder de hulp van de redactie van De Herant, om deze bezwaren te weerleggen.

Slechts een drietal opmerkingen veroorloven wij ons.

Vooreerst, dat ook De Herant zeer is voor concentratie van onze kracht, maar dat deze concentratie geschieden moet door al onze krachten saam te trekken op Midden-Java. Daar hebben onze kerken een zendingsterrein, dat met vrucht beëindigd wordt en waarvan een zegen kan uitgaan voor heel Indie. Veleer zou dus de vraag moeten gesteld worden, of onze kerken niet wijzer zouden doen, met den arbeid op een verafgelegen eiland als Soemba te staken, dat geheel buiten den kring van ons zendingsterrein ligt, en waarvan geen de minste kracht voor Indie uitgaat, dan dat de gelegenheid zou moeten worden verwaarloosd, die ons thans in Solo geboden wordt.

Ten tweede, dat het niet de vraag is, of de roepstem, die uit Solo tot ons komt, in de eerste plaats vraagt om hulpe voor de kerken, maar of een Christelijk hospitaal in de praktijk het middel blijkt te zijn, door God ons gegeven, om de deur voor het Evangelie te ontsluiten. Met Ds. Dijkstra zijn wij het van harte eens, dat de medische dienst hulpdienst moet blijven, en niet de lichamelijke, maar de geestelijke geneesings hoofddoel der zending moet zijn. Een waarheid, die zoo evident is, behoeft ons zelfs niet herinnerd te worden. Maar de opmerking van Ds. Dijkstra, dat de ervaring te Djocja opgedaan „wel toont, dat het met het bekeeren der Javanen door middel van een hospitaal zoo'n vaart niet neemt,” miskent den groeten zegen, ons door God in Djocja's hospitaal geschonken. Cijfers zeggen weinig voor geestelijke zegen, maar het is toch opmerkelijk, dat in datzelfde nummer Ds. Zwaan mededeelt, dat in 1902 door hem 31 volwassenen, na belijdenis des geloofs, gedoopt zijn, en een achttal gedoopten, na belijdenis des geloofs, tot het avondmaal zijn toegelaten. Leveren onze andere zendingsposten een zooveel hooger cijfer op?

En ten derde, wat de opmerking aangaat, dat De Herant beter had gedaan met deze zaak niet „voor aller oren en oor te behandelen,” zoo houde Ds. Dijkstra ons ten goede, dat wij de publieke zaak der kerk ook publiek wenschen te bespreken. De zending is geen privaatdomein van enkele deputaten, maar gaat de kerk in haar geheel aan. En de ware belangstelling voor de zending kan eerst komen, wanneer ons volk zooveel mogelijk wordt ingelicht omtrent hetgeen op zendingsterrein voorvalt.

Philippus.

Ons Gereformeerd Traktaatgenootschap Philippus, dat op Hemelvaartsdag zijn zilveren jubileum viert, heeft aanspraak op een woord van hulde en dankbare waardeering in onze kerkelijke pers.

De broeders, die dit genootschap hebben opgericht, hebben terecht begrepen, dat trots het methodistisch tintje, dat aan den naam traktaatgenootschap kleef, dit uitnemende propagandamiddel voor de Christelijke beginselen niet ongebruikt mocht blijven. Trouwens, niet elke vrucht van het methodisme is op zichzelf af te keuren, en het methodisme schuilt niet in de traktaatverspreiding zelf, maar in den inhoud der tractaatjes. En Philippus heeft tijdens zijn vijf en twintigjarig bestaan genoeg getoond, dat de naam Gereformeerd niet maar een los opgeplakt etiket was, maar uiting gaf aan den geest, die de oprichters bezield.

Niet van belang ontbreekt is, wat Ds. Littooy, een der oprichters van Philippus, in de Zuid-erkerode aangaande den naam van dit Traktaatgenootschap mededeelt:

De geboren werd Philippus genoemd, omdat de mannen, die onder leiding van Ds. Lindboom destijds te Utrecht samenkwamen, het Woord des Heeren beluisterd hadden, vóór eeuwen tot den evangelist Philippus gesproken, het woord: „En de Geest zeide tot Philippus: „Sta op, ga op den weg naar Gaza, welke woest is.” En: „Ga toe, en voeg u bij dezen wagen.”

Eerst sprak de Geest, gelijk wij in vers 26 lezen, door een engel; deze zeide: Sta op, en ga henen tegen het zuiden, op den weg, die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is. Philippus gaf ons daarop een navolgenswaardig voorbeeld. Wij lezen toch vers 27: „En hij stond op en ging heen.”

Waar God ons henen zendt, daar is wat te doen. Het luidt: „En zie, een Moorman, een Kamerling, en een machtig heer van Candace, de Koningin der Mooren, die over al haren schat was, welke was gekomen, om van te bidden te Jeruzalem; en hij keerde wederom

en zat op zijnen wagen en las den profet Jesaja.”

Nu sprak de Geest rechtstreeks tot hem, ja Hij sprak in en tot hem: „Ga toe, en voeg u bij dezen wagen.”

In gehoorzaamheid aan de stem des Geestes in zijn binneste ging Philippus, en hij werd aanstands verrast, want hij hoorde hem, toen hij bij den wagen was gekomen, den profet Jesaja lezen. O, welk eene verrassing! Hoe goed is het toch Gods stem te hooren en te gehoorzamen.

En Moorman las den profet Jesaja! Zoo deze zwarte, maar aanzienlijke man het Evangeliewoord van Jesaja verstaen? Zoo vraagt Philippus niet slechts zichzelf, maar ook hem: „Verstaat gij ook — zoo luidt het — hetgeen gij leest?” En hij zeide: „Hoe zoude ik toch kunnen, zoo mij niet leidend onderricht? En hij bad Philippus, dat hij zoude opkomen, en bij hem zitten.”

Ziet, God brengt ons tot het arbeidsveld. De menschen, die Christus kocht en die Hij redden wil, brengt Hij tot de middelen en de middelen tot hem.

De wagen is hier het zendingsterrein, en Philippus is er heen gezonden, om er de Schrift te verklaren en Christus te prediken.

Toen hij den Moorman voor Christus gewonnen en alzoo zijne taak volbracht had, nam de Heere Philippus weg en bracht hem naar een ander arbeidsveld. Als de taak volbracht is, geeft hij ons een ander arbeidsveld of neemt Hij ons tot zich in den hemel op.

Dat onbegrijpelijke wegemen, was mede een middel in de hand des Heeren, om den Moorman de verzekering des geloofs te geven en hem alzoo zijnen weg met blijdschap te doen reizen.

Daar komt bij, dat zij, die Jesus gevonden hebben, gelukkig zijn, al zijn hun ook de dienaren ontvallen. Met Jezus alleen! dat is zelfs eene heerlijkheid gedachte.

Welnu, gelijk de Evangelist Philippus hoorde, hoorde ook het Gereformeerd Traktaatgenootschap Philippus, de stem des Heeren: „Sta op, ga op den weg naar Gaza, welke woest is.” Nederland was door het liberalisme en modernisme, helaas, als tot een woestijn gemaakt, en de Heere wilde er zijne ontferming en de wonderen zijner liefde nog openbaren en verheerlijken.

Velen waren hiet en zijn, helaas, nog godsdienstloos dan de Moorman geworden. Bij anderen sluimden er nog goede gedachten en begeerten, maar de kennis was verloren, vooral van de Gereformeerde leer. Gods Geest die ons tot den arbeid riep, heeft ook ons als Traktaatgenootschap, een zendingsveld gewezen en gegeven, en nog niet van dat Zendingsveld weggenomen.

Op een feestzang oefent men niet gaarne critiek, en wij zullen daarom met Ds. Littooy niet gaan twisten over de vraag, of het woord zending en zendingsveld voor den arbeid onder een gedoopte, maar van Christus afgevallene, bevolking juist is.

Liever spreken wij openlijk onze blijdschap uit, dat het goede zaad, door Philippus gestrooid, door God den Heere rijkelijk is gezegeid en ons Gereformeerd tractaatgenootschap tot op heden stand houdt, hulpe van God verkiogen hebbende.

Uit de Pers.

Prof. Biesterveld, die in het Diaconaat Correspondentieblad zijn interessante artikelreeks voortzet over het diaconaat, toonde ditmaal aan, hoe de barmhartigheid alleen bloeden kan op den bodem eener Christelijke levens- en wereldbeschouwing.

In den strengsten zin van het woord, kan alleen bij de echt christelijke levens- en wereldbeschouwing sprake zijn van het oefenen van barmhartigheid. Niet, alsof bij anderen gansch geen ontfermen gevonden wordt. Maar dat is uit tweeërlei te verklaren. Als in onzen tijd zoo menigvuldig uit de kinderen der wereld beschamende bewijzen van zijn tot wereldigheid geeft, is dit eene vrucht van de algemeene genade Gods, die door zoo velerlei inwerking, door het getuigenis der consciëntie, door het werken der natuurlijke liefde, door menige instelling van weerdhoude kracht, door het bewustzijn van zelfbehoefte en, nog de volle opbaring der zelfschiet tegenhoudt. Daarbij is er dan gewis bij hem, die in de christelijke maatschappij leeft, al hebben zij ook met het positieve christendom gebroken, toch altijd een onwillekeurige invloed van de christelijke belijdenis merkbaar.

In hoofzaak is onze maatschappij toch nog ingeticht naar de tien geboden, wat meerkert tot eene andere beschouwing van armen en elendigen dan we uit het beginsel, waaruit men zegt te leven, voortvloet.

Een tweede oorzaak is dat de menschen lang niet altijd hun stelsel consequent toepassen, en va k beter zijn nog in hun daden, dan in hun verstandelijke leven. Men ziet bij allerlei stelsels. De zware consequentie van elk systeem, dat uit het Pessimisme leeft, zou zijn het aanprijzen van den zelfmoord. Toch is er maar een heel enkele, die tot dit nutteloze toet. Menigeen, die het meest gelooft in de materialistische voorstaat, als schuld der zonde ontken, van misdrijf in den gewonen zin niet weten wil, leeft toch praktisch een burgerlijk redelijk leven. Vele Antinomianen, wier stelsel aan de zonde vrij spel geeft, het is immers de oude Adam maar, die zich doodronddijt, leven toch onberispelijk. Het gevaarlijke van zulke stelsels is gewoonlijk, dat de adepten praktisch de toepassing gaan maken, terwijl de leermeesters het er bij lieten om de stellingen te poneeren. D' arm moeten ook alle verderfelijke leerings weerstaan, al zien wij nog niet dadelijk in de praktijk de ellende, die uit die gepredikte denkbeelden voortvloeit. De omzetting van de praktijk in het leven toch, is altijd het gevolg van eene verandering in de theorieën die het leven beheerschen. Onze tijd heeft daaraan voorbeelden te over, die er voor pleiten om vooral te strijden tegen de valsche meeningen, omdat wij dan pas het kwaad, dat naar buiten zich openbaart, in den wortel aantasten.

Nu moet de stelling, dat a leen de echt christelijke levens- en wereldbeschouwing de bodem is, waarop de ware barmhartigheid bloeien kan, naar twee zijden heen worden betoogd. Onze levensbeschouwing staat eenzijdig lijnrecht tegenover elk stelsel, dat het leven in den tijd laat opgaan, en anderzijds lijnrecht tegenover elk stelsel dat het natuurlijke mislekt, en alleen met de toekomst rekent.

De eerste soort van stelsels moet er consequent toe komen om te zeggen: wie de middelen om te leven niet heeft, moet maar sterven, en het is in den grond dwarscheit om door barmhartigheid aan de verlenging van zulk een leven meen te werken. Immers de ontwikkelings idee brengt mede, dat het zwakkere voor het sterkere moet wijken, en dat, wat zelf het middel om te blijven bestaan niet heeft, moet vallen.

Het mindere bestaat alleen om het meerdere te produceren — en als de soortelijke betere er is moet het mindere verdwijnen. De moraal van Nietzsche, dat het eenvoudige is het slechte, en

het machtige is het goede, maar a mensch, is b sprekt het d Christendom d toen het voor koos, zich over nederigen en v verkondigde. Is de goddelijk woont bij ons ouden van dag kinderen bij h

De tweede levensverrichting monnik, die i dovannaturlijk

Armoede, v deugd, Kastijd, zou zij leiden i nling God bij men den armu sterven, wan nood, heft i moes en heft dat door Gor den arme, ma deel in het lev

De rechte b de ene zijde, postenning, d deen tijd, en i in zich zelf w betrekkenis voe in de toekomst

Aan deen e en dat doet h Gods wacht zij toekomst van

God alles zal plaats volledi eering van h dingen. En teg alleen op de v de door hem ontplooiing k

reeds in de e komende, in d zijn plaats te i strijden en arb Niet de lue k verbergt, is de met zijn gaven Meester, leder te kennen, en t in elke levens in den trouwe gezin, in den i schappij, in al waarde God d

Wij dese zin als een onnu

De allerleer nder in staat i rijk te volvre mensch aen i menschenlev schapen; geen Zeis in het j is gezien aan i God liefhad on daden die hij leven sonder w doen stelt zich de natuur. W juist deze beste van God doen allerlei ellende het samenleven het vervullen i gerekend. Zoo het bodert in d on van geest, i en de boze toe der menschen houdingen, du moedijk, unke lichamelijk leet

Nu is het d op alle gebied, liken invloed, arbeid in het i medenbreidende lijk God dat w als de Christe ordinationen Christenstaate er naar te sta

al het moed i uitmaakt van i terrein; die i prediking van naar lichaam t